

1 Koppel begrippen aan afbeeldingen

Je legt uit welke begrippen bij een afbeelding passen.

- na elke paragraaf
- 10-30 minuten
- alleen / groep van 2-4 personen

2 Beschrijf de Nederlandse kolonies

Je verzamelt informatie over Nederlandse kolonies.

- na paragraaf 1.3
- 45 minuten
- alleen / groep van 2 personen

3 Schrijf een brief uit Batavia

Je gaat je inleven in een Nederlandse zeeman in Batavia.

- na paragraaf 1.3
- 45 minuten
- alleen

4 Pas toe wat je hebt geleerd

Je past je historische kennis en vaardigheden toe in het heden.

- na paragraaf 1.4
- 10-30 minuten
- alleen / groep van 2 personen

1 Koppel begrippen aan afbeeldingen
Paragraaf 1.1 De gouden eeuw van Nederland**Als je deze opdracht alleen doet**

- Gebruik de afbeelding hieronder en de negen begrippen (A-I).
- Kruis de begrippen aan die passen bij de afbeelding.
- Schrijf over elk aangekruist begrip een uitleg waarom deze bij de afbeelding past.

Als je deze opdracht in een groep doet

- Gebruik de afbeelding en de negen begrippen (A-I).
- Noem om de beurt een begrip dat bij de afbeelding past. Kruis het begrip aan en geef een uitleg aan je medeleerling(en).

Huizen van handelaren aan de Herengracht in Amsterdam (Berckheyde, 1672).

Begrippen

- A beurs
- B concurrent
- C energie
- D gouden eeuw
- E grachtengordel
- F handelskapitalisme
- G kapitalisme
- H ondernemer
- I stapelplaats

1 Koppel begrippen aan afbeeldingen Paragraaf 1.2 Machthebbers in Europa

Als je deze opdracht alleen doet

- Gebruik de afbeelding hieronder en de zes begrippen (A-F).
- Kruis de begrippen aan die passen bij de afbeelding.
- Schrijf over elk aangekruist begrip een uitleg waarom deze bij de afbeelding past.

Als je deze opdracht in een groep doet

- Gebruik de afbeelding en de zes begrippen (A-F).
- Noem om de beurt een begrip dat bij de afbeelding past. Kruis het begrip aan en geef een uitleg aan je medeleerling(en).

De Franse koning Lodewijk XIV, met achter hem minister Colbert, ontvangt Perzische vertegenwoordigers (Coypel, 1715).

Begrippen

- A absolutisme
- B minister
- C regent
- D stadhouder
- E symbool
- F tijd van regenten en vorsten

1 Koppel begrippen aan afbeeldingen Paragraaf 1.3 Europa en de wereld

Als je deze opdracht alleen doet

- Gebruik de afbeelding hieronder en de tien begrippen (A-J).
- Kruis de begrippen aan die passen bij de afbeelding.
- Schrijf over elk aangekruist begrip een uitleg waarom deze bij de afbeelding past.

Als je deze opdracht in een groep doet

- Gebruik de afbeelding en de tien begrippen (A-J).
- Noem om de beurt een begrip dat bij de afbeelding past. Kruis het begrip aan en geef een uitleg aan je medeleerling(en).

Batavia (Habermann, omstreeks 1780).

Begrippen

- A compagnie
- B kolonialisme
- C monopolie
- D Oost-Indië
- E VOC
- F wereldeconomie
- G werkgever
- H werknemer
- I West-Indië
- J WIC

1 Koppel begrippen aan afbeeldingen

Paragraaf 1.4 Stedelijke cultuur in Nederland

Als je deze opdracht alleen doet

- Gebruik de afbeelding hieronder en de vier begrippen (A-D).
- Kruis de begrippen aan die passen bij de afbeelding.
- Schrijf over elk aangekruist begrip een uitleg waarom deze bij de afbeelding past.

Als je deze opdracht in een groep doet

- Gebruik de afbeelding en de vier begrippen (A-D).
- Noem om de beurt een begrip dat bij de afbeelding past. Kruis het begrip aan en geef een uitleg aan je medeleerling(en).

Onopvallende katholieke kerk (schuilkerk) in Zaandam, gebouwd in de 17e eeuw (foto uit omstreeks 2015).

Begrippen

- A gedogen
- B gereformeerd
- C literatuur
- D wetenschappelijke revolutie

2 Beschrijf de Nederlandse kolonies

Als je deze opdracht alleen doet

- Verzamel ongeveer drie afbeeldingen die te maken hebben met verschillende Nederlandse kolonies. Tip: Kijk op de pagina van Wikipedia over 'Nederlandse koloniën' en gebruik als zoekterm 'Nederlanders in [naam kolonie]' (bijvoorbeeld Batavia, Elmina, Kaapstad, Suriname of Curaçao).
- Schrijf bij elke afbeelding een kort bijschrift (zie het voorbeeld hieronder) over:
 - de naam van de kolonie in de 17e eeuw
 - de naam van de plaats of het land nu
 - de jaartallen die bij de kolonie horen (begin en einde van de Nederlandse overheersing).
 - wat op de afbeelding te zien is
 - iets bijzonders over de kolonie
- Knip en plak de afbeeldingen en bijschriften bij elkaar. Maak er een poster van.

Als je deze opdracht in een groep doet

- Verzamel per persoon twee afbeeldingen die te maken hebben met verschillende Nederlandse kolonies. Tip: Kijk op de pagina van Wikipedia over 'Nederlandse koloniën' en gebruik als zoekterm 'Nederlanders in [naam kolonie]' (bijvoorbeeld Batavia, Elmina, Kaapstad, Suriname of Curaçao).
- Schrijf bij elke afbeelding notities over:
 - de naam van de kolonie in de 17e eeuw
 - de naam van de plaats of het land nu
 - de jaartallen die bij de kolonie horen (het begin en einde van de Nederlandse overheersing)
 - wat op de afbeelding te zien is
 - iets bijzonders over de kolonie
- Laat aan elkaar zien wat je hebt gevonden.
- Kies samen de drie meest interessante afbeeldingen.
- Werk de notities over de gekozen afbeeldingen uit in korte bijschriften (zie het voorbeeld hieronder).
- Knip en plak de afbeeldingen en bijschriften op een groot blad papier rond een wereldkaart. Geef op de kaart aan waar de kolonies lagen.

Voorbeeld

Dit is Nieuw-Amsterdam. Deze plaats heet nu New York. Het was een Nederlandse kolonie tussen 1624 en 1664. Op de afbeelding zijn Nederlanders en zwarte Afrikanen te zien. Nieuw-Amsterdam was deel van een grotere kolonie die Nieuw-Nederland heette. Aan de namen van sommige wijken in New York kun je nog zien dat de stad gesticht is door de Nederlanders: de wijk Brooklyn is genoemd naar Breukelen en de wijk Harlem naar Haarlem.

3 Schrijf een brief uit Batavia

- Stel, je leeft omstreeks 1650 en je bent zeeman. Een jaar geleden ben je vertrokken vanuit Amsterdam en nu ben je aangekomen in Batavia (zie paragraaf 1.3).
- Je schrijft een brief aan je ouders, waarin je vertelt over de reis die je gemaakt hebt en over wat je ziet in Batavia (200- 300 woorden).
- Tip: Gebruik paragraaf 3.3 'Europa en de wereld' en afbeelding 13. Je kunt ook informatie op internet vinden met de zoektermen 'Batavia' en 'VOC'.

Beste vader en moeder.

Ik ben veilig aangekomen in Batavia. De reis ...

Ik hoop gauw weer naar huis te varen en jullie dan weer te zien.

Groeten van je zoon/dochter ...

4 Pas toe wat je hebt geleerd

Inleiding

In de 17e eeuw werd de Republiek bestuurd door de regenten in de Staten en de Staten-Generaal. Frankrijk had in dezelfde tijd een koning die streefde naar absolute macht. Deze opdracht gaat over de vraag: Met welke hedendaagse normen en waarden kijken we naar het verleden?

Als je deze opdracht alleen doet

1 Bedenk wat je vindt van de volgende vier standpunten over de Republiek en het Franse absolutisme. En bedenk welk standpunt je het beste vindt.

Geef een uitleg (maak de zin af): Ik vind standpunt ... het beste, omdat ...

- Standpunt A: Het bestuur van de Republiek was onhandig.
- Standpunt B: Absolutisme was een handig bestuursvorm.
- Standpunt C: Bestuurders van de Republiek hielden rekening met meningsverschillen.
- Standpunt D: Absolutisme had als risico dat een koning slechte dingen kon doen.

2 Trek een conclusie (maak de zin af): De hedendaagse normen en waarden waarmee ik naar de standpunten hebben gekeken, zijn

Als je deze opdracht in een groep doet

1 Verdeel de volgende vier standpunten over de Republiek en het Franse absolutisme.

- Standpunt A: Het bestuur van de Republiek was onhandig.
- Standpunt B: Absolutisme was een handig bestuursvorm.
- Standpunt C: Bestuurders van de Republiek hielden rekening met meningsverschillen.
- Standpunt D: Absolutisme had als risico dat een koning slechte dingen kon doen.

2 Bedenk hoe je jouw standpunt kunt uitleggen en met argumenten kunt onderbouwen.

3 Vertel elkaar om de beurt in twee rondes over de standpunten en luister goed naar elkaar.

4 Bedenk wat je vindt van de vier standpunten en welk standpunt je het beste vindt.

5a Probeer een gezamenlijk standpunt in te nemen en leg het uit (maak de zin af): We vinden standpunt ... het beste, omdat ...

b Als het lukt een gezamenlijk standpunt in te nemen, geef daarover dan een uitleg (maak de zin af): We konden geen gezamenlijk standpunt innemen, omdat

6 Trek een conclusie (maak de zin af): De hedendaagse normen en waarden waarmee we naar de standpunten hebben gekeken, zijn